

BÁO CÁO

**Kết quả công tác phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy,
mại dâm năm 2016 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2017**

Thực hiện Công văn số 2861/BCA-C41 ngày 23 tháng 11 năm 2016 của Bộ Công an về việc báo cáo công tác phòng, chống tội phạm; phòng chống ma túy; phòng chống mua bán người năm 2016, Ủy ban Dân tộc báo cáo tổng kết công tác năm 2016 và đề xuất phương hướng công tác năm 2017 như sau:

Phần I

KẾT QUẢ THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH CÔNG TÁC NĂM 2016

I. Tình hình chung:

Năm 2016, số người nghiện ma túy trong đồng bào dân tộc thiểu số có chiều hướng gia tăng. Tình hình người nghiện sử dụng ma túy tổng hợp có xu hướng gia tăng trong giới trẻ. Tình hình mua bán, vận chuyển ma túy tổng hợp dạng viên, dạng tinh thể từ Trung Quốc và Lào vào Việt Nam gia tăng hơn nhiều so với cùng kỳ năm 2015. Riêng khu vực biên giới hiện nay có hơn 15 nghìn người nghiện có hồ sơ quản lý; thành phần người nghiện ma túy rất đa dạng, độ tuổi chủ yếu từ 18-48, phần lớn làm nghề tự do, không có công việc ổn định. Đối tượng sử dụng trái phép chất ma túy hoặc tham gia vào các hoạt động tội phạm về ma túy, tập trung cao ở các tỉnh Quảng Ninh, Điện Biên, Sơn La, Lai Châu, Nghệ An, Bình Thuận. Nguy cơ trồng, tái trồng cây có chứa chất ma túy vẫn còn đang tiềm ẩn phức tạp, nhất là ở các xã, huyện miền núi, vùng sâu, vùng xa, các bản làng giáp với biên giới.

II. Kết quả một số công tác trọng tâm đã triển khai:

1. Công tác tham mưu, chỉ đạo, điều hành:

Ngay từ đầu năm, Ủy ban Dân tộc đã chỉ đạo ban hành các văn bản: Quyết định số 276/QĐ-UBDT ngày 01/6/2016 của Bộ trưởng, Chủ nhiệm Ủy ban Dân tộc phê duyệt Kế hoạch phòng, chống ma túy, HIV/AIDS năm 2016. Chỉ đạo công tác tuyên truyền phòng chống tệ nạn ma túy: Ban hành văn bản số 480/UBDT-TT, ngày 31/5/2016 về việc tổ chức các hoạt động hưởng ứng "Tháng hành động phòng, chống ma túy" gửi Cơ quan công tác dân tộc các tỉnh, thành phố và báo, tạp chí triển khai, thực hiện; chỉ đạo các báo, tạp chí thực hiện Quyết định 633/QĐ-TTg ngày 19/4/2016 của Thủ tướng Chính phủ, Trang tin điện tử của UBDT làm tốt công tác tuyên truyền, đăng tải tin, bài, ảnh về hoạt động phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm.

Chỉ đạo các thành viên Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm của Ủy ban Dân tộc chủ động xây dựng kế hoạch hoạt động, kiểm tra kết hợp với công tác chuyên môn của Vụ, đơn vị gắn với thực hiện các chương trình, chính sách phát triển kinh tế - xã hội cho vùng dân tộc thiểu số và miền núi (DTTS&MN) (xác định địa bàn, đối tượng, nội dung, tài liệu tuyên truyền, vận động...).

Thực hiện Công văn số 1948/VPCP-KGVX ngày 24/3/2016 của Văn phòng Chính phủ thông báo kết luận của Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam về Chương trình công tác năm 2016 của Ủy ban Quốc gia phòng chống AIDS, ma túy, mại dâm, Ủy ban Dân tộc đã xây dựng kế hoạch, nội dung theo chỉ đạo của Chính phủ đề nghị Bộ tài Chính bổ sung kinh phí để thực hiện trong năm 2016. Ban hành các văn bản: Kế hoạch kèm theo Công văn số 923/UBND-TT ngày 27/9/2016 về việc kiểm tra công tác phòng, chống AIDS, phòng chống tội phạm và ma túy, mại dâm năm 2016 tại tỉnh Điện Biên và Lai Châu; Quyết định số 562/QĐ-UBND ngày 20/10/2016 tổ chức Lớp tập huấn “Tuyên truyền phòng, chống tội phạm và ma túy, HIV/AIDS gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới khu vực phía Bắc”.

2. Kết quả công tác tuyên truyền, giáo dục:

Ủy ban Dân tộc đã phối hợp với Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng và Ban Dân tộc tỉnh Cao Bằng tổ chức 01 Lớp tập huấn “Tuyên truyền phòng, chống tội phạm và ma túy, HIV/AIDS gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới khu vực phía Bắc” tổ chức tại tỉnh Cao Bằng vào tháng 11/2016 với hơn 120 người là cán bộ làm công tác dân tộc các xã, huyện, tỉnh; người có uy tín, già làng; cán bộ, chiến sĩ các đơn vị biên phòng tỉnh Cao Bằng tham dự.

Công thông tin điện tử của Ủy ban Dân tộc đã đăng hơn 500 tin, bài, ảnh; các báo, tạp chí thực hiện Quyết định 633/QĐ-TTg đăng hơn 1200 tin, bài, ảnh tuyên truyền về phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm. Đặc biệt với loạt 9 bài viết về hiện tượng tràn lan quảng cáo và kinh doanh áo phông in hình lá cần sa của Báo Văn Hóa đã phản ánh thực trạng nhiều trang mạng rao bán loại áo phông in lá cần sa với đủ các thể loại, kích cỡ, xuất xứ. Trong thực tế một số nơi đã có nhiều người mặc loại áo có hình quảng cáo này, đặc biệt là giới trẻ. Nhận thấy đây là vấn đề nóng, có tác động nhiều đến thực tế nên các báo đã đăng thông tin khuyến cáo về hiện tượng nói trên với nội dung “*Gần đây, theo phản ánh của Báo Văn Hóa trên nhiều số báo và phản ánh của người dân về việc một số trang web thương mại điện tử và sàn giao dịch thương mại điện tử xuất hiện nhiều hình ảnh áo in hình lá cần sa. Đây là hành vi quảng cáo, kinh doanh các sản phẩm, hàng hóa có chứa yếu tố cấm, có ảnh hưởng không nhỏ đến hành vi, nhận thức của người tiêu dùng, đặc biệt là giới trẻ...*”

Ban Dân tộc các tỉnh, thành phố đã chỉ đạo Phòng Dân tộc các huyện phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số đấu tranh với tội phạm và tệ nạn ma túy bằng nhiều hình thức như: tập huấn, tọa đàm, nói chuyện chuyên đề, thi tìm hiểu pháp luật bằng hình thức sân

khẩu hóa hoặc tổ chức các buổi họp tại thôn, xóm, buôn, bản, sóc để tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật tạo sự chuyển biến trong ý thức chấp hành pháp luật, từng bước hình thành nếp sống và làm việc theo pháp luật trong đồng bào dân tộc thiểu số.

Công tác tuyên truyền, vận động đồng bào vùng DTTS&MN phòng chống AIDS, ma túy, tội phạm ma túy, mại dâm được các cấp chính quyền quan tâm chỉ đạo và tổ chức thực hiện đã góp phần nâng cao nhận thức của các cấp lãnh đạo, cán bộ làm công tác dân tộc và đồng bào dân tộc thiểu số hiểu rõ về tác hại của ma túy, thủ đoạn của tội phạm ma túy, cách phòng tránh lây nhiễm và điều trị HIV/AIDS.

3. Kết quả công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm ma túy:

Tại khu vực giáp biên giới các đối tượng vận chuyển, buôn bán và sử dụng ma túy chủ yếu tập trung ở một số khu vực có đông đồng bào vùng DTTS&MN, biên giới, vùng đặc biệt khó khăn, nơi có địa hình phức tạp, nhiều đồi núi, sông suối, địa hình bị chia cắt để hoạt động. Ban Dân tộc tỉnh, thành phố phối hợp với các ban, ngành địa phương tích cực, chủ động biện pháp phòng ngừa, kiên quyết không để hình thành các tụ điểm phức tạp về ma túy trên địa bàn vùng DTTS&MN, vùng đặc biệt khó khăn, biên giới; không để tội phạm lợi dụng, lôi kéo, mua chuộc đồng bào dân tộc thiểu số vào hoạt động phạm tội; không để nguồn ma túy thâm nhập qua các vùng biên. Nhiều vụ án buôn bán, vận chuyển, sử dụng ma túy với số lượng lớn được phát hiện, triệt phá, nhờ có sự phát hiện, tố giác, đấu tranh tích cực của các cơ quan, tổ chức và đồng bào dân tộc thiểu số.

Vận động người có uy tín, già làng, trưởng thôn, buôn, bản, chức sắc tôn giáo, trưởng họ, trưởng tộc,.. tích cực tham gia tuyên truyền về phòng, chống tội phạm và ma túy. Đẩy mạnh phong trào toàn dân phát hiện, tố giác người sử dụng, tàng trữ, mua bán, vận chuyển trái phép chất ma túy. Tổ chức các hoạt động phòng ngừa và đấu tranh chống tội phạm về ma túy ở các xã, phường, thị trấn, thành phố đặc biệt ở các xã giáp biên giới, góp phần xây dựng mô hình xã không có tệ nạn ma túy v.v...

Theo báo cáo năm 2016 của các tỉnh gửi về Ủy ban Dân tộc: tỉnh Ninh Bình: đã điều tra khám phá, bắt 10 đối tượng là người dân tộc thiểu số liên quan đến ma túy và đưa các đối tượng này đi cai nghiện bắt buộc; tỉnh Kon Tum xảy ra 724 vụ phạm pháp hình sự, trong đó có 142 vụ có liên quan đến người DTTS, Tỉnh Điện Biên có 70% số tội phạm ở địa phương liên quan đến ma túy, trong đó nhiều đối tượng là người dân tộc thiểu số.

4. Công tác kiểm tra và vận động đồng bào không trồng, tái trồng cây có chứa chất ma túy:

Ủy ban Dân tộc tổ chức 01 đoàn kiểm tra, nắm tình hình phòng chống AIDS, ma túy, mại dâm tại 2 tỉnh Điện Biên và Lai Châu. Ban Dân tộc các tỉnh, thành phố tổ chức hoặc phối hợp với các sở, ngành địa phương và các chương trình thực hiện trên địa bàn tỉnh để lồng ghép kiểm tra, nắm tình hình phòng, chống AIDS, ma túy, mại dâm trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Qua kiểm tra nắm tình hình phát triển kinh tế - xã hội và đời sống của người dân trước đây trồng cây có chứa chất ma túy và nguy cơ tái trồng cây có chứa chất ma túy để phối hợp với các cấp, các ngành liên quan để lồng ghép tuyên truyền cho bà con tích cực tiếp cận với kỹ thuật sản xuất mới về giống cây, con có hiệu quả, năng suất cao phù hợp với địa phương, góp phần xóa đói, giảm nghèo bền vững, không tái trồng cây có chứa chất ma túy.

Các cấp ủy, chính quyền các tỉnh, thành phố đã chỉ đạo lực lượng Công an, Bộ đội Biên phòng tăng cường tổ chức kiểm tra, phát hiện, triệt phá nhiều diện tích trồng cây có chứa chất ma túy. Tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số vùng cao không trồng cây có chứa chất ma túy để chuyển đổi cơ cấu cây trồng vật nuôi và từng bước xóa đói, giảm nghèo bền vững.

5. Công tác phòng, chống HIV/AIDS:

Người dân tộc thiểu số bị nhiễm HIV/AIDS chiếm tỷ lệ thấp, nhưng có nguy cơ cao trong việc bị lây nhiễm HIV (qua báo cáo năm 2016, tỉnh Kon Tum có 9 người dân tộc thiểu số trong tổng số 23 người phát hiện mới nhiễm HIV). Công tác truyền thông thay đổi hành vi, chống kỳ thị được triển khai với sự tham gia của các ngành, đoàn thể, các địa phương bằng nhiều hình thức, phong phú, phù hợp phong tục, nếp sống văn hóa của các dân tộc thiểu số. Tuy nhiên, nhận thức về HIV/AIDS và cách phòng, chống trong đồng bào dân tộc thiểu số vẫn còn rất hạn chế.

Một số Ban Dân tộc tỉnh, thành phố là thành viên của Ban chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm của tỉnh được phân bổ kinh phí để hoạt động đã tạo điều kiện để Ban Dân tộc các tỉnh, thành phố chủ động trong việc tuyên truyền, vận động đồng bào hiểu rõ tác hại, cách phòng tránh lây nhiễm HIV; nâng cao nhận thức, biện pháp điều trị khi bị nhiễm HIV/AIDS; cách phòng tránh lây nhiễm từ mẹ sang con.

6. Công tác phòng, chống mại dâm và mua bán người:

Tình hình hoạt động mại dâm, mua bán người trên các tuyến biên giới vẫn diễn biến phức tạp. Thủ đoạn hoạt động mại dâm rất đa dạng, tinh vi với nhiều hình thức biến tướng, phổ biến là lợi dụng các dịch vụ ăn, nghỉ, vũ trường, karaoke, cafe, tắm suối, massag, mạng Internet hoặc thậm chí không làm nghề dịch vụ kinh doanh nhưng đứng ra tập hợp gái mại dâm phục vụ cho các nhà nghỉ, khách sạn, cung cấp gái mại dâm ra nước ngoài. Điển hình ở một số tỉnh như: Quảng Ninh, Lào Cai, Lạng Sơn, Tây Ninh, Long An, Kiên Giang... nhiều tụ điểm kinh doanh dịch vụ mại dâm trá hình được hình thành và mở rộng quy mô hoạt động, nhu cầu tuyển nhân viên phục vụ gia tăng, đây là một trong những nguyên nhân chủ yếu dẫn đến tội phạm mua bán người diễn ra phức tạp trong thời gian qua.

Nạn nhân bị lừa bán không chỉ là phụ nữ, trẻ em gái ở vùng nông thôn, vùng sâu, vùng xa có hoàn cảnh kinh tế khó khăn, nhận thức hạn chế mà cả sinh viên, học sinh, con em các gia đình khá giả ở thành thị. Bên cạnh đó, số gái tự nguyện bán dâm ở khu vực biên giới thuộc nhiều thành phần cũng chiếm tỷ lệ

đáng kể, đây là một trong những nguyên nhân chủ yếu phát sinh các loại tội phạm gây mất TNXH, lây truyền HIV/AIDS khó kiểm soát.

Ủy ban Dân tộc không được phân bổ kinh phí để trực tiếp thực hiện công tác phòng, chống mại dâm và mua bán người, nhưng với chức năng là thành viên Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm đã chỉ đạo cơ quan công tác dân tộc các tỉnh, thành phố chủ động lồng ghép với các chương trình khác để tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số tích cực phòng chống mại dâm.

Ban Dân tộc các tỉnh, thành phố phối hợp với Hội Liên hiệp phụ nữ, Hội Nông dân, Sở Lao động, Thương binh và Xã hội, Sở Thông tin và Truyền thông, Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch, báo, đài của địa phương để thực hiện tốt công tác phối hợp triển khai mô hình, tổ, đội hoạt động tuyên truyền có hiệu quả về phòng, chống mại dâm, mua bán người trong vùng DTTS&MN như phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa tại khu dân cư" gắn với xây dựng xã, phường, thị trấn lành mạnh không có tệ nạn mại dâm; mô hình "Tổ phụ nữ tuyên truyền phòng, chống mại dâm", "Phòng, chống buôn bán trẻ em"...

III. Đánh giá chung:

1. Kết quả đạt được:

Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm của Ủy ban Dân tộc đã quan tâm chỉ đạo các Vụ, đơn vị bám sát kế hoạch để triển khai nhiệm vụ được giao. Ban Dân tộc các tỉnh chủ động phối hợp với các cơ quan có liên quan tổ chức tuyên truyền, vận động, phổ biến giáo dục pháp luật về phòng, chống ma túy đến đồng bào dân tộc thiểu số qua các phương tiện thông tin và đội ngũ người có uy tín, già làng, trưởng bản, chức sắc tôn giáo...; Tuyên truyền, vận động đồng bào tích cực tham gia, hưởng ứng "Tháng hành động phòng, chống ma túy", "Ngày Thế giới phòng, chống ma túy", "Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS" năm 2016. Nhìn chung công tác phòng, chống HIV/AIDS, tệ nạn ma túy và mại dâm đã được hầu hết các cấp, các ngành triển khai thực hiện nghiêm túc, huy động được sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và nhân dân tham gia, đã đem lại được những kết quả tích cực góp phần giữ vững trật tự an toàn xã hội. Hình thức tuyên truyền, vận động được đổi mới, nội dung được cập nhật thường xuyên, do đó nhận thức của đồng bào dân tộc thiểu số về công tác này đã được nâng lên rõ rệt.

2. Những tồn tại, hạn chế, khó khăn, vướng mắc:

Một số Ban Dân tộc không phải là thành viên Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm của tỉnh và không được cấp kinh phí hoạt động, nên chỉ có thể triển khai ở mức độ chỉ đạo, hướng dẫn hoặc phối hợp, lồng ghép với công tác chuyên môn để tuyên truyền phòng chống ma túy, HIV/AIDS đến vùng DTTS&MN.

Công tác phối hợp giữa các ngành ở một số địa phương chưa chặt chẽ, công tác kiểm tra ở cơ sở còn hạn chế. Hoạt động tuyên truyền, vận động, phổ biến giáo dục pháp luật đến vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn nơi có đông đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống chưa được thường xuyên; nội dung,

phương pháp chưa phù hợp với trình độ nhận thức, văn hóa, phong tục của đồng bào, nên hiệu quả chưa cao.

Kinh phí cho công tác tuyên truyền, vận động, phổ biến giáo dục pháp luật còn quá ít so với yêu cầu thực tế.

Phần II

PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ NĂM 2017

I. Công tác chỉ đạo, điều hành:

- Tiếp tục triển khai tổ chức thực hiện Chỉ thị 21-CT/TW, ngày 26/3/2008 của Bộ Chính trị về tiếp tục tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác phòng, chống và kiểm soát ma túy trong tình hình mới; Luật phòng, chống ma túy; Luật phòng, chống nhiễm vi rút gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS); Chỉ thị 22/CT-TTg ngày 15/10/2013 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường thực hiện các nhiệm vụ và giải pháp phòng, chống mại dâm trong tình hình hiện nay và các nghị định, thông tư, hướng dẫn liên quan.

- Xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch tổ chức thực hiện công tác phòng, chống ma túy, HIV/AIDS, mại dâm năm 2017.

- Chỉ đạo Ban Dân tộc các tỉnh, thành phố tăng cường công tác kiểm tra, nắm tình hình về tệ nạn ma túy, hoạt động mua bán chất ma túy và tái trồng cây chứa chất ma túy ở vùng DTTS&MN; thường xuyên trao đổi và cung cấp thông tin về hoạt động phòng, chống ma túy với cơ quan chức năng ở tỉnh; tổ chức các hoạt động tuyên truyền phòng, chống ma túy để nâng cao nhận thức, hành động của đồng bào các dân tộc thiểu số, đồng thời nâng cao trách nhiệm của các ngành, các cấp, các cơ quan công tác dân tộc về phòng, chống ma túy, chống trồng và tái trồng cây chứa chất ma túy gắn với phát triển kinh tế, xoá đói giảm nghèo và xây dựng đời sống văn hoá ở khu dân cư; duy trì chế độ báo cáo kết quả hoạt động phòng, chống ma túy với Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm của Ủy ban Dân tộc.

- Thông tin tuyên truyền về hoạt động phòng, chống AIDS và phòng, chống ma túy vùng dân tộc thiểu số trên các báo, tạp chí và trên Trang tin điện tử của Ủy ban Dân tộc.

II. Công tác tuyên truyền:

- Tổ chức tập huấn về công tác phòng, chống ma túy, HIV/AIDS, chống trồng cây có chứa chất ma túy cho cán bộ cơ sở, già làng, trưởng thôn, bản, người có uy tín tại các tỉnh miền Bắc, Trung, Nam. Biên soạn và in tài liệu tuyên truyền phát cho vùng đồng bào dân tộc thiểu số có trọng điểm về ma túy, HIV/AIDS.

- Đôn đốc các đơn vị phối hợp với Ban Dân tộc các tỉnh, các báo, tạp chí tuyên truyền, vận động đồng bào tham gia tích cực vào hoạt động phòng, chống ma túy, cai nghiện, chống trồng và tái trồng cây có chứa chất ma túy ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số miền núi, biên giới.

III. Công tác kiểm tra:

Tổ chức kiểm tra và lồng ghép với các chương trình công tác khác của Ủy ban Dân tộc để kiểm tra công tác phòng, chống HIV/AIDS, ma túy, mại dâm trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số tại các tỉnh, thành phố có trọng điểm về tệ nạn ma túy ở cả 3 khu vực Bắc, Trung, Nam.

IV. Kiến nghị, đề xuất:

- Đề nghị Chính phủ quan tâm đầu tư nguồn lực cho công tác phòng chống HIV/AIDS, tội phạm ma túy, tệ nạn ma túy, mại dâm vùng DTTS&MN, biên giới. Cấp kinh phí hoạt động cho Ủy ban Dân tộc và Ban Dân tộc các tỉnh để tổ chức thực hiện.

- Hiện tượng tràn lan quảng cáo và kinh doanh áo phông in hình lá cần sa qua mạng và trên thị trường cần phải cấm và có các chế tài xử lý hành vi quảng bá, sử dụng hình ảnh cây ma túy.

Trên đây là báo cáo tổng kết công tác phòng, chống HIV/AIDS, ma túy, mại dâm năm 2016 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2017 của Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm, Ủy ban Dân tộc trân trọng báo cáo và kính gửi Văn phòng Chính phủ và các cơ quan liên quan tổng hợp báo cáo Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS, phòng chống tệ nạn ma túy, mại dâm./.

Nơi nhận: *12*

- VP Thường trực phòng chống tội phạm và ma túy, Bộ Công an;
- Cục Phòng, chống HIV/AIDS, Bộ Y tế;
- Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội;
- Văn phòng Chính phủ (KGVX);
- BT, CNUB (để b/c);
- Các thành viên BCD;
- Website của UBĐT;
- Lưu VT, VTT. 7

**KT. BỘ TRƯỞNG, CHỦ NHIỆM
THỨ TRƯỞNG, PHÓ CHỦ NHIỆM**

Nông Quốc Tuấn